Ý Tổ sư từ Tây qua.

Tác giả : Huyền Tường
Dịch giả : Dương Đình Hỷ

I- Một ông tăng hỏi thiền sư Khánh Chư :
-Ý của Tổ sư từ Tây sang là gì?
-Một cục đá trong không.
Ông tăng lễ tạ. Thiền sư hỏi :
-Ông hiểu không?
-Dạ, con không hiểu.
-May là ông không hiểu, nếu không tôi đã đánh ông bể đầu.

II- Giải thích tổng quát.

Thông thường, người thường gặp duyên như người, sự, vật liền dùng trí tuệ giới hạn của mình cùng tập khí mà phan duyên nên quả báo xuất hiện. Thí dụ trong những kiếp trước ông phá hoại gia cang của người, thì kiếp này, gia cang của ông cũng bị phá hoại. Đó là luật Nhân Quả. Gia đình ông không có oán sự, sinh hoạt chính thường. Nếu có người thứ ba là chủ nợ xuất hiện, người này chúng ta không nhìn thấy, vì ông ta không phải là người, ông ta có thể tạo ra sự. Lúc đi làm, vợ chồng không có chuyện gì, lúc trở về, có sự hiện diện của chủ nợ, ý niệm của vợ chồng sẽ bị ảnh hưởng. Lúc trước thấy thuận mắt, bây giờ thấy không. Nếu ông có lý trí thì đó chỉ là lãnh chiến chứ không biến thành nhiệt chiến. Ông chủ nợ tìm đủ mọi cách để sui nguyên dục bị khiến vợ chồng ông bất hòa. Ông không biết rõ đó là kết quả của luật Nhân Quả, là vô minh. Muốn trừ vô minh, đoạn diệt hết tập khí ông phải làm sao giữ cho tâm được thanh tịnh. Muốn được vậy, ông phải tu tịnh hay ngồi thiền. Ông phải lấy tâm không mà đối với tất cả mọi duyên. Quả không hiện ra, như

thế là ông được giải thoát. Cũng như trong truyện kiếm hiệp có vô chiêu thắng hữu chiêu, tôi đã đề cập đến trong một công án "Không" có thể chuyển sự. Thí dụ vợ chồng ông sắp cãi nhau, ông không thèm để ý đến, bảo vợ :

-Tôi ra ngoài công viên dạo chơi.

Tuy có những định nghiệp khó thay đổi, nhưng lúc thọ nghiệp chúng ta cố gắng, chuyển chuyện lớn hóa nhỏ, chuyện nhỏ hóa không.

III- Giải thích đề mục.

Đề mục của công án này là "Ý của Tổ sư từ Tây sang là gì?" Đây chỉ là một câu nói, có liên quan gì đến ông. Ông mới tu,ba nghiệp thân, khẩu, ý còn nhiều lỗ trống, còn vọng tưởng. Để loại bỏ những vọng tưởng ấy thiền sư tùy tiện trao cho ông một câu nói để lấp đầy những lỗ hổng của ba nghiệp. Sau đó thiền sư nói cho ông biết :Tổ sư sang Trung Hoa vì thấy người Hoa có vết tích Đại thừa nên chỉ thẳng tâm người, thấy tánh thành Phật , v . v . Câu nói này chỉ là một duyên, ông càng tham càng vọng tưởng như đã nhiễm bẩn còn nhiễm hơn, không thể giải thoát. Thiền sư không đáp lại cho ông một câu khác giúp ông trừ đi vọng tưởng.

IV- Giải thích công án.

Một ông tăng hỏi thiền sư Khánh Chư :

-Ý của Tổ sư từ Tây sang là gì?

Chuyện này thuộc về hiện tượng giới, là một sự kiện lịch sử. Tổ sư Đạt Ma tới Trung Hoa vì sao ?

Thiền sư Khánh Chư trả lời :

-Một cục đá trong không.

Không là hư không, không có một vật, ông bỗng đột nhiên vọng tưởng ảo hóa thành một cục đá. Đó là trong thể thanh tĩnh mà kiếm chuyện. Lấy câu "Ý của Tổ sư từ Tây sang mà bỏ vọng tưởng, như trăng trong nước, như cục đá

trong không, như trong không mà sinh có. Tổ sư từ Tây sang có ý gì, đối với ông có quan hệ gì. Ông tăng nghe mà không hiểu. Tại sao Ý tổ sư từ Tây sang lại là cục đá trong không. Ông suy nghĩ mãi mà không hiểu. Ông lễ tạ. Theo cách hiểu thông thường thì có hiểu mới tạ ơn. Nên thiền sư mới hỏi lại :

-Ông có hiểu không?

Ông tăng thật thà trả lời :

-Dạ, con không hiểu ạ!

-May là ông không hiểu, nếu không tôi đã đánh ông bể đầu.

Đây là câu hỏi của người mới tu, nếu ông ta tu lâu mà còn hỏi như vậy, tôi không đánh ông bể đầu mới là chuyện lạ. Phương pháp tốt nhất là lấy tâm bất biến đối vạn biến; khiến nhiều việc sẽ phát sinh, chẳng phát sinh. Muốn vậy phải bỏ tất cả xuống thì vọng tâm gồm các tập khí và chấp trước sẽ không còn. Nhưng không phải nói bỏ là bỏ được ngay, phải trăm ngàn lần mài dũa mới được. Tiểu chướng ngại có thể tự tại, đại nghịch cảnh trở nên mơ hồ tùy cảnh mà thay đổi.

Nói tóm lại, công án này là trừ bỏ vọng tưởng bằng cách bỏ tất cả xuống. Ba nghiệp thân, khẩu, ý không còn làm duyên để tạo nên nghiệp quả nữa.